

ОДЕСЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет медичний
Кафедра неврології та нейрохірургії

Силабус курсу
«Неврологія»

Обсяг	120 годин (4,0 кредити)
Семестр, рік навчання	7 та 8 семестри, 4 рік навчання
Дні, час, місце	Проведення навчальної дисципліни відбувається згідно затвердженого розкладу занять Клінічні бази кафедри- ООКЛ, Центр реконструктивної та відновної медицини (Університетська клініка)
Викладач (-і)	Д.мед.н., професор Сон Анатолій Сергійович Д.мед.н., професор Стоянов Олександр Миколайович Д.мед.н., доцент Муратова Тетяна Миколаївна К.мед.н., доцент Горанський Юрій Іванович К.мед.н., доцент Лебідь Олена Павлівна К.мед.н., доцент Перькова Гана Василівна К.мед.н., доцент Добровольський Василь Вячеславович К.мед.н., доцент Герцев Василь Миколайович К.мед.н., доцент Чемересюк Іна Гергіївна К.мед.н., доцент Солодовнікова Юлія Олександрівна К.мед.н., доцент Хубетова Ірина Віліївна К.мед.н., доцент Сергеева Маріна Юріївна К.мед.н., асистент Храпцов Денис Миколайович К.мед.н., асистент Олійник Світлана Михайлівна Асистент Колесник Олена Олександрівна Асистент Марусіч Тетяна Сергіївна Асистент Іванюк Аліна Вікторівна Асистент Прокопюк Анастасія Олександрівна
Контактний телефон	(048)7500318
E-mail	neurology@onmedu.edu.ua
Робоче місце	База ООКЛ База Центр реконструктивної та відновної медицини (Університетська клініка)
Консультації	Онлайн-консультації проводяться з використанням платформи Ms Teams, Zoom за попередньою домовленістю

КОМУНІКАЦІЯ

В залежності від форми навчання (дистанційне або аудиторне) комунікація зі студентами буде здійснюватися з використанням E-mail, соціальних мереж, телефону, очних зустрічей

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Опис навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Неврологія» є: закономірність функціонування нервової системи; особливості клінічних проявів, топічна діагностика та принципи лікування захворювань нервової системи.

Міждисциплінарні зв'язки

Неврологія, як наука, тісно пов'язана з іншими фундаментальними медичними дисциплінами і:

а) базується на вивченні – анатомії людини; гістології, біохімії, фізіології, патоморфології; патофізіології; внутрішньої медицини, педіатрії, фармакології й інтегрується з цими дисциплінами та інш.;

б) закладає основи вивчення студентами захворювань нервової системи які виникають у клініці внутрішньої медицини, педіатрії, хірургії, травматології та ортопедії, нейрохірургії, урології, акушерства і гінекології та іншими навчальними дисциплінами, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосовувати знання в процесі подальшого навчання і професійної діяльності;

в) надає можливість отримати практичні навички та формувати професійні вміння для діагностики захворювань нервової системи та надання невідкладної медичної допомоги при певних патологічних станах.

Метою викладання навчальної дисципліни «Неврологія» є вдосконалення знань з діагностики, лікування та профілактики захворювань нервової системи

Основними завданнями вивчення дисципліни «Неврологія» є:

- засвоєння знань будови, функціонування, діагностики клінічних проявів розладів, принципів лікування та профілактики захворювань нервової системи;
- набуття навичок і умінь для обстеження хворого та оформлення результатів у відповідній медичній документації;
- формування морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим.

Дисципліна забезпечує набуття студентами *компетентностей*:

➤ *інтегральна*: здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

➤ *загальні*:

1. здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
 2. здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
 3. здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
 4. здатність планувати і управляти часом;
 5. знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
 6. навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
 7. здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
 8. здатність приймати обґрунтовані рішення;
 9. здатність працювати в команді;
 10. навички міжособистісної взаємодії;
 11. визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
 12. прагнення до збереження навколишнього середовища;
 13. здатність діяти на основі етичних міркувань.
- *спеціальні (фахові, предметні):*
1. збір анамнезу у хворого;
 2. проведення об'єктивного обстеження хворого;
 3. оцінювання важкості клінічних проявів хвороби;
 4. складання плану обстеження і оцінка їх результатів;
 5. проведення диференційної діагностики;
 6. забезпечення догляду за хворим;
 7. виявляти і оцінювати гострі медичні стани;
 8. надання першої медичної допомоги;
 9. призначення відповідного лікування;
 10. знання протоколів надання допомоги при різних видах невідкладних станів у пацієнтів.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

- здатність проведення професійної діяльності у соціальній взаємодії, оснований на гуманістичних і етичних засадах;
- здатність ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини;
- здатність використовувати знання та розуміння предметної області та розуміння професії;
- здатність виявляти знання в практичних ситуаціях;

- здатність використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових завдань професійної діяльності;
- здатність аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях;
- розуміння і дотримання принципів деонтології та етики у професійній діяльності;
- розуміння про норми санітарно-епідемічного режиму та вимог техніки безпеки при здійсненні професійної діяльності;
- розуміння саморегуляції та ведення здорового способу життя, здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність усвідомлювати вибір стратегії спілкування, навички міжособистісної взаємодії;
- здатність дотримуватись норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, ефективно працювати в команді;
- здатність ефективно спілкуватися, формувати та розв'язувати завдання рідною мовою як усно, так і письмово;
- здатність використовувати деякі інформаційні і комунікаційні технології;
- здатність аналізувати та оцінювати результати дослідження, вікових, статевих, індивідуальних особливостей організму людини, клінічну анатомію ділянок тіла людини, органів та інших анатомічних утворень;
- збирати, інтерпретувати відповідні дані та аналізувати складності в межах спеціалізації для донесення суджень, що висвітлюють соціальні та етичні проблеми;
- розуміння прагнення до збереження навколишнього середовища;

Результати навчання для дисципліни:

Знати:

- симптоми центрального і периферичного парезів.
- рухові розлади при ураженні рухового шляху на різних рівнях.
- анатомо-фізіологічні, біохімічні дані екстрапірамідної системи та синдроми її ураження.
- анатомо-фізіологічні особливості мозочка та синдроми його ураження.
- клінічну класифікацію чутливості, види чутливих розладів, топічні типи чутливих порушень.
- анатомо-фізіологічні особливості та патологію черепних нервів.
- патологію вегетативної нервової системи.
- синдроми ураження кори головного мозку.
- зміни спинномозкової рідини та менінгеальний симптомокомплекс.

- анатомічні особливості кровопостачання головного і спинного мозку.
- принципи класифікації судинних захворювань головного мозку.
- принципи недиференційованого (базисного) і диференційованого лікування інсультів.
- принципи профілактики гострих порушень мозкового кровообігу.
- сучасну класифікацію епілептичних і неепілептичних пароксизмальних станів.
- основні види цефалгій та тактику їх лікування.
- сучасні уявлення про механізми дії хімічних та фізичних агентів на нервову систему.
- принципи класифікації інфекційних захворювань нервової системи.
- клініку основних нозологічних форм інфекційних захворювань.
- прояви ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції.
- сучасні аспекти етіопатогенезу, клінічних форм, лікування демієлінізуючих захворювань.
- принципи формування вертеброгенних і невертеброгенних захворювань периферичної нервової системи.
- клінічні особливості при перинатальному ураженні нервової системи.
- неврологічні прояви спадково-дегенеративних захворювань нервово-м'язової, екстрапірамідної, пірамідної, мозочкової систем.
- неврологічні синдроми при захворюваннях внутрішніх органів, паранеопластичних синдромах.
- вроджені дефекти хребта і спинного мозку.
- групи лікарських препаратів, які застосовуються у хворих неврологічного профілю.
- **Вміти:**
- діагностувати парези та параліч. Виявити ознаки центрального та периферичного парезу.
- діагностувати розлади чутливості.
- діагностувати менінгеальний синдром та визначити показання до проведення люмбальної пункції.
- виявити ознаки бульбарного синдрому.
- діагностувати симптоми ураження окорухового, трійчастого та лицевого нервів.
- проводити тести на координацію. Діагностувати симптоми ураження мозочка.
- діагностувати мовні розлади.
- діагностувати епілептичний статус та надавати невідкладну допомогу.

- діагностувати неврологічні прояви черепно-мозкової та спинальної травми.
- проводити обстеження хворих, формулювати попередній і проводити диференційований діагноз неврологічних захворювань.
- трактувати нейровізуалізаційні, ультразвукові та електрофізіологічні методи обстеження неврологічних хворих.
- скласти схеми лікування, профілактики захворювань нервової системи.

ОПИС КУРСУ

Курс буде викладний у формі лекцій (10 годин) та практичних практичних занять – 70 годин, організації самостійної роботи студентів – (40 годин).

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є: лекції, практичні заняття, самостійна робота (СРС) з активною консультацією викладача.

Зміст, обсяг та структура дисципліни «Неврологія»

Тематичний план лекцій

1. Введення у неврологію. Принципи структури і функцій нервової системи. Симптоми центрального та периферичного парезів. Синдроми ураження рухового шляху на різних рівнях. Автоматизовані несвавільні рухи. Координація рухів. Екстрапірамідна система та синдроми її ураження.
2. Вищі мозкові функції та їх порушення. Локалізація функцій у корі головного мозку та синдроми уражень.
3. Судинні захворювання головного і спинного мозку.
4. Пароксизмальні стани в клініці нервових хвороб. Неврологічні аспекти черепно-мозкової травми.
5. Демієлінізуючі захворювання нервової системи

Тематичний план практичних занять

1. Принципи будови та функціонування нервової системи. Функціональна одиниця нервової системи – нейрон. Рухова система. Уявлення про рефлекс та рефлекторну дугу.
2. Довільні рухи та їх порушення. Пірамідна система. Кірково-ядерний та кірково-спінальний шляхи. Симптоми центрального і периферичного парезів.
3. Автоматизовані несвавільні рухи. Координація рухів. Екстрапірамідна система та синдроми її ураження. Мозочок, синдроми ураження мозочка.
4. Чутлива система та симптоми її ураження. Види і типи порушення чутливості.
5. Черепні нерви та синдроми її ураження.
6. Вегетативна нервова система. Методика дослідження вегетативної нервової системи. Патологія вегетативної нервової системи.
7. Локалізація функцій у корі головного мозку. Синдроми уражень.

8. Спинномозкова рідина, її зміни. Менінгеальний синдром.
9. Функціональна діагностика захворювань нервової системи.
10. Кровопостачання головного і спинного мозку.
11. Судинні захворювання головного та спинного мозку. Ішемічний інсульт.

Транзиторна ішемічна атака. Геморагічний інсульт.

12. Епілепсія та неепілептичні пароксизмальні стани.
13. Головний біль. Порухення сну і стану бадьорості.
14. Професійні і побутові нейроінтоксикації. Ураження нервової системи при дії фізичних факторів.
15. Неврологічні аспекти черепно-мозкової травми. Спінальна травма.
16. Менінгіти.
17. Арахноїдіти.
18. Енцефаліти.
19. Поліомієліт. Гострий мієліт.
20. Боковий аміотрофічний склероз.
21. Нейросифіліс.
22. Ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції.
23. Туберкульоз нервової системи.
24. Демієлінізуючі захворювання нервової системи.
25. Будова і функції периферичної нервової системи. Симптоми натягу нервів.
26. Захворювання периферичної нервової системи. Паранеопластичні полінейропатії, паліативне лікування.
27. Соматоневрологічні синдроми.
28. Спадково-дегенеративні захворювання нервової системи.
29. Практичні навички.

Перелік рекомендованої літератури

Основна література:

1. Неврологія : нац. підручник для студ. вищ. мед. навч. закл. IV р. акред. / за ред. І.А. Григорової [Григорова І.А., Соколова Л.І., Герасимчук Р.Д., Гриб В.А., Дзяк Л.А., Козьолкін О.Я.]. - К. : Медицина, 2015. - 640с. 2 - друге вид., виправлене.
2. Топічна діагностика патології нервової системи. Алгоритми діагностичного пошуку. Шкробот С.І., Салій З.В., Бударна О.Ю. Укрмедкнига, 2018. – 156с.
3. Методи обстеження неврологічного хворого: навч. Посібник / за ред. Л.І.Соколової, Т.І.Ілляш. К., 2015. – 144 с.
4. Медицина невідкладних станів. Екстрена(швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, В.І. Боброва, Г.Г. Рошин та інші / за ред. І.С. Зозулі. - 3-е видання, пер. та доп. - Київ. - ВСВ «Медицина», 2017. – 960с.

5. Негрич Т.І., Боженко Н.Л., Матвієнко Ю.Щ. Ішемічний інсульт: вторинна стаціонарна допомога: навч. посіб. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2019. - 160с.

6. «Загальна та спеціальна неврологія» // Навчально-методичний посібник для студентів 4-го курсу медичного факультету, ОНМедУ, 2017 р.- 337с.

7. Neurology - Неврологія: textbook / I.A. Hryhorova, L.I. Sokolova, R.D. Herasymchuk et al.; edited by I.A. Hryhorova, L.I. Sokolova. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2017. – 624р.

Додаткова література:

1. Неврологія : підручник для вищ. навч. закл. I-III р. акред. / Т. І. Кареліна, Н. М. Касевич ; за ред. Н. В. Литвиненко. - 2-ге вид., виправлене. - К. : Медицина, 2017. - 288с.

2. Актуальные вопросы неврологии/под. ред..В.Л.Голубева. М.:МЕДпрессинформ,2019.-488с.

3. Боженко М.І.,Негрич Т.І.,Боженко Н.Л.,Негрич Н.О. Головний біль. Навчальний посібник.-К.: Видавничий дім Медкнига,2019.-48с.

4. Неврология: национальное руководство/ под. ред.. Е.И.Гусева, А.Н.Коновалова, В.И.Скворцовой.2-е узд., перераб. и доп. М.: ГЕОТАР-Медиа, 2018. - Т.1. - 880с.

5. Мисулис К.Є., Хед Т.К. Справочник по неврологии Неттера/пер.с англ.. М.: МЕДпрессинформ, 2019. - 608с.

6. Гудфеллоу Д.А. Обследование неврологического больного/пер.с англ.: под ред. В.В. Захарова. - М.: ГЕОТАР-медиа, 2017. - 208с.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Поточна навчальна діяльність студента оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою. Оцінювання навчальної діяльності всіх студентів не є обов'язковим на кожному занятті. Однак, на практичному занятті повинно бути опитано не менше 50% студентів. В кінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній бал усіх отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми.

Оцінювання самостійної роботи студентів

СРС, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час іспиту.

Іспит

По завершенню вивчення дисципліни здійснюється іспит. До підсумкової атестації допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості і мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,00. Іспит оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою.

Оцінювання дисципліни

Оцінка з дисципліни складається з двох складових:

- 50% - поточна успішність (середнє арифметичне всіх оцінок студента);
- 50% оцінка на іспиті.

Таким чином, на кафедрі у відомість виставляються дві оцінки:

- 1). середнє арифметичне всіх поточних оцінок (розраховується як число, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад, 4,76);
- 2). традиційна оцінка за іспит.

Середній бал за дисципліну (традиційна оцінка) розраховується як середнє арифметичне поточної успішності та екзаменаційної оцінки.

ОПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Лекції відпрацьовуються шляхом написання рефератів з теми заняття. Практичні заняття відпрацьовуються згідно з розкладом консультацій.

Студенти не мають право на перескладання оцінки іспиту та поточних задовільних оцінок з метою підвищення середньої арифметичної всіх поточних оцінок.

Студенти мають право впродовж циклу на перескладання поточних незадовільних оцінок тільки з метою досягнення середнього поточного балу 3,00.

Політика щодо академічної доброчесності: неприпустимі списування, студент повинен вільно володіти матеріалом.

Політика щодо відвідування занять та запізнень: студент не повинен пропускати лекційні та практичні заняття, про відсутність з поважних причин треба інформувати деканат, якій видає дозвіли на відпрацювання пропущених занять, запізнень не бажані.

Мобільні пристрої: недопустимо користування мобільним телефоном, планшетом або іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача).

Поведінка в аудиторії: творча, ділова, доброзичлива атмосфера.